

Міністерство освіти і науки України
Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка
Факультет іноземної філології
Кафедра англійської мови

Дипломна робота
магістра

з теми **«СИНТЕЗ ТРАДИЦІЙ І НОВАТОРСТВА У ТВОРЧОСТІ ФІЛІПА
РОТА»**

Виконала: магістрантка 2 курсу,
групи Ang1-M20
спеціальності 014 Середня освіта
(Мова і література (англійська) за
освітньо-професійною програмою
Середня освіта (Англійська мова і зарубіжна
література)

Брайчук Тетяна Павлівна

Керівник: Кеба О.В.,
доктор філологічних наук, професор,
професор кафедри германських мов і
зарубіжної літератури

Рецензент: Рарицький О.А.,
доктор філологічних наук, професор,
завідувач кафедри історії української
літератури та компаративістики

Кам'янець-Подільський – 2021

ЗМІСТ

Вступ	4
Розділ 1. Історіографічні і теоретико-методологічні засади дослідження...7	7
1.1. Оцінка творчості Ф. Рота в сучасному літературознавстві.....7	7
1.2. Традиції і новаторство як теоретико-літературна проблема.....10	10
Висновки до розділу 1.	14
Розділ 2. Ідейно-художні пошуки у творчості Ф. Рота 1950-1970-х років...14	14
2.1. "Goodbye, Columbus": пошуки виходу за межі національно-культурних обмежень.....14	14
2.2. "When She Was Good": пошуки виходу за межі моральних імперативів.....18	18
2.3. "Portnoy's Complaint": роман-провокатив.....22	22
2.4. "The Breast" як роман-метафора.....35	35
Висновки до розділу 2.....43	43
Розділ 3. Особливості художнього експериментування в романах 1980-2000-х років.....44	44
3.1. Художнє осмислення історичної реальності у романах на американську тему.....44	44
3.1.1. "American Pastoral": деконструкція американської мрії.....44	44
3.1.2. "I Married a Communist": політично-автобіографічний роман.....55	55
3.1.3. "The Plot Against America": роман альтернативної історії.....59	59
3.2. Синтез реалізму і постмодернізму в романах із циклу про Натана Цукермана.....65	65
3.2.1. "The Ghost Writer": початок гри з літературною історією.....65	65
3.2.2. "Zuckerman Unbound": переосмислення стосунків мистецтва і дійсності.....70	70
3.2.3. "The Counterlife": наративна гра з реальністю.....74	74

3.2.4. "The Human Stain": метароман на соціально-політичному ґрунті.....	80
Висновки до розділу 3.....	85
Висновки.....	86
Список використаних джерел.....	90

ВСТУП

Творчість Філіпа Рота, попри всесвітнє визнання цього письменника, видатного представника новітньої американської літератури, вихідця з єврейської родини, що емігрувала до Америки з України, досі не отримала належного наукового висвітлення в українському літературознавстві. Окремі оцінки книг Філіпа Рота, зокрема роману "Людське тавро" (*The Human Stain*) висловлювали Т.Н. Денисова, Н.О. Висоцька, але, за винятком статті Тамари Денисової "Нагорода знайшла достойного. Живий класик американської літератури Філіп Рот став лауреатом Міжнародної Букерівської премії" [5], наразі в Україні не маємо жодної спеціальної розвідки, присвяченої даному романові. В єдиному українському дисертаційному дослідженні про Філіпа Рота (Калужина О.В. Творчість Філіпа Рота в контексті єврейської літератури другої половини ХХ століття. Сімферополь, 2013) [12] роман "Людське тавро" взагалі з незрозумілих причин не розглядається.

У творах Філіпа Рота піднімаються вельми актуальні проблеми, пов'язані як із загальним станом мультикультурного американського суспільства і проблемами національної ментальності, так і з проблемами екзистенціально-особистісного самовизначення людини. Відтак є істотна потреба у поглибленому дослідженні його творчості в контексті проблеми традицій і новаторства.

Таким чином, **актуальність** магістерського дослідження зумовлена:

- потребою вивчення проблеми традицій і новаторства стосовно сучасної літератури;
- необхідністю розширення спектру досліджень творчості Філіпа Рота і включення його художньої спадщини в українську літературну науку.
- визначення місця Філіпа Рота в американській літературі другої половини ХХ – початку ХХІ ст.

Метою магістерської роботи є з'ясування співвідношення елементів класичної і модерної поетики, поєднання традиційних і новаторських прийомів літературно-художнього письма в романах Філіпа Рота.

Досягнення поставленої мети добачається через детальний аналіз формально-змістових параметрів художніх творів Філіпа Рота, а саме проблематики, сюжетики, часопросторової і наративної організації, елементів предметно-художньої зображальності, мовностильових особливостей.

Поставлена мета визначила необхідність поетапного вирішення таких **завдань**:

- здійснити огляд науково-критичних праць про творчість Філіпа Рота;
- окреслити об'єм і критерії поняття "традиції і новаторства";
- дослідити феномен "американської мрії" та особливості його репрезентації в творчості Філіпа Рота;
- виявити специфіку авторського методу Філіпа Рота та жанрово-стильові особливості романів різних періодів творчості письменника.

Об'єктом дослідження є низка романів Філіпа Рота, які представляють різні періоди його творчості і репрезентують художню еволюцію автора в плані співвідношення традицій і новаторства.

Предметом дослідження є проблемно-тематичні, сюжетно-композиційні, наративні та жанрово-стильові особливості романів Філіпа Рота.

Методи дослідження. Для реалізації поставленої мети передбачається застосування комплексного підходу, який базується на синтезі таких методів:

- порівняльно-історичний метод як основа для аналізу епохальних, діахронічно значущих аспектів літературного процесу, які здійснили вплив на досліджуваного автора (реалізм, модернізм, постмодернізм, повоєнний стан західної культури тощо);
- соціокультурний (розгляд поетики автора в контексті суспільних ідей та процесів, що сформували специфіку американської літератури – імміграція, асиміляція, мультикультуралізм у США, американська мрія як соціокультурний ідейний комплекс, що набуває рис міфу);

- біографічний метод (дозволяє розглянути творчість Філіпа Рота як віддзеркалення його суб'єктивного життєвого досвіду);

- метод функціонального аналізу художнього твору (вияв функції окремих елементів поетики, таких як сюжет, персонаж, час і простір, художня деталь, лейтмотив);

- наратологічний аналіз (ретельне дослідження окремих елементів і форм розповідної структури – наратор, розповідна манера, точка зору, сповідальний наратив, автобіографічний наратив та ін.).

Теоретико-методологічним орієнтиром дослідження є фундаментальні праці вітчизняних і зарубіжних дослідників – С.С. Аверинцева, Л.Г. Андрєєва, М.М. Бахтіна, Т.Н. Денисової, Д.В. Затонського, П. Баррі, Х. Бертенса та ін. Цінними історико-літературними і літературно-критичними джерелами при вивченні проблеми еволюції літературного процесу США ХХ століття і окремих аспектів творчості Філіпа Рота є монографії, статті і нариси Н.О. Висоцької, О.М Звєрева, О.Б. Карасик, О.С. Мулярчика, П. Мазьєро, Ш. Мойніхен, С. Пінскера, Л. Філдера та ін.

Теоретичне значення магістерської роботи визначається тим, що в ній уточнюються особливості реалізації проблеми традицій і новаторства в сучасній літературі, магістральною тенденцією розвитку якої є трансформація усталених художньо-естетичних канонів.

Практичне значення роботи полягає в тому, що на основі опрацьованих матеріалів і зроблених у роботі висновків можуть бути створені програми та посібники з історії новітньої зарубіжної літератури, зокрема американської, а її результати використані здобувачами вищої освіти при написанні рефератів, курсових і дипломних робіт.

Структура та обсяг роботи. Дослідження складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел (77 позицій). Обсяг роботи складає 97 сторінок, в тому числі 89 сторінок основного тексту.

ВИСНОВКИ

Творчий шлях прозаїка Філіпа Рота розпочинався наприкінці 1950-х, коли він намагався художньо досягнути ствердити свій індивідуальний письменницький голос в амбітній американській повоєнній культурі. Перші твори талановитого автора були присвячені досягненню непростого досвіду асиміляції іммігрантів із Європи, насамперед єврейського походження, в строкатому плавильному казані США. Уже дебютний збірник Філіпа Рота 1959 року, назву якому дав роман *Goodbye, Columbus*, надовго зафіксував цю тему як провідну у подальшій творчості письменника.

Загалом рання творчість Філіпа Рота демонструє широкий спектр ідейно-художніх можливостей автора. Романи 1950-1960-х років охоплюють як традиційний для тогочасної американської літератури проблемно-тематичний спектр (життя іммігрантів, конфлікти поколінь і цінностей), так і виявляють значні художні зусилля автора, спрямовані на подолання табуованих тем та оволодіння новітніми техніками художнього письма.

Після роману "Прощавай, Колумбусе" Рот у наступному своєму творі Філіп Рот відходить від тематики етнічної ідентичності. Роман *When She Was Good* (1967) присвячений провінційному американському Середньому Заходу. Вигадане містечко Либерті-Центр, штат Міннесота, в якому відбуваються події твору, живе типовим американським життям, переймаючись головним чином, окрім турбот про "хліб щоденний", збереженням усталених норм "американської доброчесності" і "моральної чистоти". Домінантою є розповідь від третьої особи, але право бачення ситуації і відтворення внутрішнього світу почергово передається багатьом персонажам. Особливості поетики твору зумовлюються психологічною домінантою, тому в тексті є чимало внутрішніх монологів, які навіть переростають у потік свідомості. Отож у романі поєднуються елементи традиційного соціально-психологічного роману і техніка модерністського письма.

Романом *Portnoy's Complaint* (1969) Рот нібито повертається до проблеми національно-етнічної ідентичності, однак він виходить далеко за її межі і створює вкрай провокативний текст, в якому домінують психоаналітика і гротеск. Головний герой Алекс Портной в силу того, що він зображений як пацієнт лікаря-психоаналітика, максимально відвертий у своїх зізнаннях. Роман складається з трьох частин, у кожній із яких Алекс розкриває етапи свого дорослішання й усвідомлення своїх комплексів та конфліктів – як внутрішніх, так і з представниками родини правовірних юдеїв, образ життя яких він категорично не приймає. Неприховані ремінісценції на різні аспекти психоаналітичної концепції Зигмунда Фройда доповнюються і конкретизуються коментарями самого героя. Центральним у романі є конфлікт головного героя з батьком, що цілком відповідає тезам так званого Едипового комплексу. Поетико-стильовою домінантою роману "Хвороба Портного" є комізм, а основним засобом його створення стає включення в англійську мову персонажів окремих слів та цілих фраз на ідиші.

У творах 1980-1990-х років значне місце займає соціально-історична проблематика. Романи "American Pastoral", "I Married a Communist", "The Plot Against America" представляють різні аспекти широкої теми Америки, що включає в себе такі проблеми, як американська мрія та її девальвація, суперечності американської демократії, конфлікт між жорсткими нормами так званої добропорядності і благополуччя зі свободою людської індивідуальності. Твори цього періоду відзначаються домінуванням реалістичної образності і не несуть у собі характерних в цілому для Рота художніх експериментів із синтезу різних поетико-стильових традицій. Навіть роман "The Plot Against America", який представляє собою тип альтернативно-історичного роману, що неминуче передбачає фантастичний елемент сюжету, з погляду художньої форми залишається в межах традиційного соціально-психологічного роману.

Найбільшою мірою синтез традицій і новаторства у творчості Філіпа Рота демонструє великий цикл його романів про Натана Цукермана, Особливо виділяються в циклі романи "Zuckerman Unbound", "The Counterlife", "The

Human Stain", проаналізовані в роботі з погляду втілення в них елементів постмодерністської поетики. Так. *The Human Stain* має складну сюжетно-композиційну і наративну структуру. Нелінійне розгортання розповіді, численні фрагментарно-ретроспективні елементи, метатекстуальні вторгнення наратора порушують традиційні для соціального роману і роману кар'єри причинно-наслідкові кореляції. Твір характеризується розгорнутою часопросторовою організацією, накладанням фокалізаційних планів, багатою інтертекстуальною парадигмою. Важливу роль у творенні цілісної художньої структури роману відіграє метатекстуальна стратегія. Художньо-естетична позиція персонажа-письменника і власне процеси творчості постійно піддаються саморефлексивному осмисленню; має місце паралельність обставин життя основного персонажа і наратора; текст наближений до двопланової метароманної структури, в основі якої лежить конструкція "текст у тексті".

У романі нібито домінують принципи реалістичної оповіді, що проявляються насамперед у намаганнях наратора-письменника подати детерміністську концепцію характерів і забезпечити продуктивність причинно-наслідкових механізмів у сюжетному розвитку. Однак реалістична логіка Натана Цукермана постійно нашоувхуються на непередбачувані й незбагненні парадокси людського буття. Спостереження над двоїстою природою проблематики і поетики роману створюють підстави для його ідентифікації як неореалістичного роману, що синтезує реалістичну життєподібність і ускладненні поетико-наративні форми передачі складності, багатовимірності і принципової незбагненності життя.

Таким чином, художня спадщина Філіпа Рота є яскравим прикладом продуктивного синтезу традицій і новаторства у новітній зарубіжній літературі.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. "Філіп Рот – найвидатніший письменник сучасності" // ЛітАкцент. 01.03.2013. URL : <http://litakcent.com/2013/03/01/filip-rot-najvydatnishyj-pysmennyk-suchasnosti/>
2. Аністратенко А. В. Альтернативна історія як метажанр української та зарубіжної прози: компаративна генологія та поетика : автореферат дисертації (монографії) на здобуття наукового ступеня доктора філологічних наук зі спеціальності 10.01.05 – порівняльне літературознавство / Інститут літератури ім. Т. Г. Шевченка Національної академії наук України. Київ, 2021. 40 с.
3. Баррі, Пітер. Вступ до теорії: літературознавство та культурологія / Пер. з англ. О. Погинайко; наук. ред. Р. Семків. Київ : Смолоскип, 2008. 360 с.
4. Бекерман Гэл. Лучшая книга Филипа Рота: 20 прозаиков, критиков и историков выдвигают свои версии // The New York Times. URL : <https://lechaim.ru/events/luchshaya-kniga-filipa-rota-20-prozaikov-kritikov-i-istorikov-vydvigayut-svoi-versii/>
5. Денисова Т.Н. Нагорода знайшла достойного. Живий класик американської літератури Філіп Рот став лауреатом Міжнародної Букерівської премії. URL : <http://litakcent.com/2011/07/11/uposhukahvtrachenoho-ja/>
6. Дэвидов М. Ф. Рот – несбывшиеся надежды / М. Дэвидов // Иностранная литература. 1979. № 11. С. 193-200.
7. Затонский Д.В. Модернизм и постмодернизм. Харьков : Фолио; Москва : ООО «Издательство АСТ», 2000. 256 с.
8. Зверев А.М. «Американская трагедия» и «американская мечта» // Литература США XX века. М. : Наука, 1978. С. 180-187.
9. Зверев А.М. Дворец на острие иглы. Из художественного опыта XX века. М. : Советский писатель, 1989. 408 с.

10. Зверев А.М. Казус Ф. Рота. URL : <http://www.lechaim.ru/ARHIV/122/n2.htm>
11. Калужина О.В. Творчість Філіпа Рота у контексті американської єврейської літератури другої половини ХХ століття : дис. ... канд. філол. наук : 10.01.04; Тавр. нац. ун-т ім. В. І. Вернадського. Сімферополь, 2013. 190 с.
12. Калужина О.В. Творчість Філіпа Рота у контексті американської єврейської літератури другої половини ХХ століття : автореф. дис. ... канд. філол. наук : 10.01.04; Тавр. нац. ун-т ім. В. І. Вернадського. Сімферополь, 2013. 20 с.
13. Карасик О.Б. Мотив превращения у Николая Гоголя и Филипа Рота: от реализма к постмодернизму // Филология и культура. Philology and Culture. 2016. №1(43). С. 218-222.
14. Карасик О. Б. Этническое своеобразие романов Ф. Рота : дис. ... канд. филолог. наук. : 10.01.03 / О. Б. Карасик. Казань, 2006. 156 л.
15. Карасик О. Б. Этническое своеобразие романов Филипа Рота : Дисс. ... канд. филол. наук. Казань : ТГГПУ, 2006. 155 с.
16. Кеба О.В. «Людське тавро» Філіпа Рота як варіант неореалістичного роману в сучасній американській літературі // Актуальні питання та проблеми розвитку сучасної мови та літератури : Міжнародна науково-практична конференція, м. Одеса, 19-20 серпня 2016 р. Одеса : Південноукраїнська організація «Центр філологічних досліджень», 2016. С. 13-15.
17. Кеба О.В. Метатекстуальні аспекти роману Філіпа Рота "Людське Тавро" // Актуальні питання філологічних наук: наукові дискусії. – Міжнародна науково-практична конференція, м.Одеса, 22-23 вересня 2017 р. – Одеса: Південноукраїнська організація «Центр філологічних досліджень», 2017. – С. 40-43.
18. Кеба О.В. Міфологічний інтертекст у романі Філіпа Рота «Людське тавро» // «Міф у художній свідомості та культурі ХХ ст. » (II

- Мішуковські читання) : Матеріали МНК, м. Херсон, 13-14 жовтня 2017 р. Херсон : Вид. дім «Гельветика», 2017. С. 31-35.
19. Липовецкий М.Н. Русский постмодернизм. (Очерки исторической поэтики): [монография]. Екатеринбург, 1997. 317 с.
  20. Лісевич В.В. "Проблематизація реальності" як чинник жанрово-стильової своєрідності роману Ф. Рота "Контржиття" // Збірник наукових праць молодих вчених Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка. Випуск 12. Кам'янець-Подільський : Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка, 2021. С.13-14.
  21. Лісевич В.В. «Американська пастораль» Філіпа Рота: "Велика історія" vs індивідуальна доля // Матеріали III Всеукраїнської науково-практичної конференції "Актуальні проблеми мовознавства, літературознавства та перекладознавства". Івано-Франківськ, 2021. С. 18-20.
  22. Лісевич В.В. Автобіографізм як літературознавча проблема в романі Ф. Рота «Звільнений Цукерман» // «Гармонія і хаос: єдність чи конфлікт» Лінгвістика. Літературознавство. Методика викладання мови та літератури: Тези доповідей Круглого столу, присвяченого Дню науки. 21 травня 2019 р. Харків : ХНПУ імені Г.С. Сковороди, 2019. С. 26.
  23. Лісевич В.В. Жанрова своєрідність роману Філіпа Рота «Заколот проти Америки» // Література в контексті культури. Всеукраїнська наукова конференція. Матеріали. Дніпро : Арбуз, 2021. С. 27-28.
  24. Лісевич В.В. Метатекстуальна природа роману Філіпа Рота "Я заміжня за комуністом" // Фрізманівські читання: науково-методична спадщина, продовження традицій. Збірник матеріалів Міжнародної наукової конференції. Харківський нац. пед. ун-т ім. Г.С. Сковороди, 24 вересня 2020 р. С. 61-62.
  25. Лісевич В.В. Письменництво як засіб подолання життєвої кризи (за романом Філіпа Рота "Професор Бажання") // Ціннісні орієнтири в мистецькому просторі – індивід і соціальний контекст. Тези доповідей Всеукр. наукової конференції з міжнародною участю. Харківський

національний педагогічний університет імені Г. С. Сковороди. 2 квітня 2020 р. С. 55.

26. Лісевич В.В. Постмодерністський вимір романів Філіпа Рота // Султанівські Читання. Вип. 9. Івано-Франківськ: ПНУ Імені Василя Стефаника, 2020. С. 124-131.
27. Лісевич В.В. Проблема авторської свідомості в романі Філіпа Рота "Людське тавро" // Наукові праці Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка : Збірник за підсумками звітної наукової конференції викладачів, докторантів і аспірантів: у 3 т. Вип. 19. Т. 3. Кам'янець-Подільський : Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка, 2020. С.7-8.
28. Лісевич В.В. Роман Філіпа Рота "Людське тавро" в оцінці сучасного літературознавства // Наукові праці Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка : Збірник за підсумками звітної наукової конференції викладачів, докторантів і аспірантів: у 3 т. Вип. 18. Т. 3. Кам'янець-Подільський : Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка, 2019. С. 9-10.
29. Лісевич В.В. Своєрідність художнього втілення проблем національно-культурної ідентичності в романі Ф. Рота "Хвороба Портного" // Збірник наукових праць молодих вчених Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка. Випуск 10. Кам'янець-Подільський : Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка, 2019. С. 20.
30. Лісевич В.В. Своєрідність художнього втілення проблем національно-культурної ідентичності в романі Ф. Рота "Хвороба Портного" // Збірник наукових праць молодих вчених Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка. Випуск 10. Кам'янець-Подільський : Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка, 2019. С. 20.

31. Мулярчик А.С. Реалистический роман США после второй мировой войны (основные тенденции развития) : автореф. дис. ... докт. филолог. наук: 10.01.05. М., 1983. 39 с.
32. Рот Ф. Болезнь Портного. Пер. Ш. Куртишвили. URL : <http://flibusta.is/b/175378/read>
33. Рот Ф.
34. Традиція і новаторство // Лексикон загального та порівняльного літературознавства. Чернівці: Золоті литаври / голова ред. А. Волков. 2001. С. 574-577.
35. Традиції і новаторство // Літературознавча енциклопедія : У двох томах. Т.2 / Авт.-уклад. Ю. І. Ковалів. К. : ВЦ «Академія», 2007. С. 494-495.
36. Adams Tim. Miss America turns bomber. Do you still blame the parents? // The Guardian. URL : <https://www.theguardian.com/books/1997/may/25/fiction.philiproth>
37. Berman, Paul (October 3, 2004). «*The Plot Against America*» // <https://www.nytimes.com/2004/10/03/books/review/the-plot-against-america.html>
38. Bertens, Hans. *Literary Theory. The Basics*. London : Routledge, 2001. 256 p.
39. Bylynd S. Merry Levov's BLT crusade: Food-fueled revolt in Roth's American pastoral // *Philip Roth studies*. Baltimore: Purdue univ. press, 2010. Vol. 6. № 1. 20 p.
40. Caputo G. *Between Good and Evil // Against Ethics: Contributions to a poetics of obligation with constant reference to deconstruction*. Bloomington: Indiana univ. press, 1993. 24 p.
41. *Encyclopedia of Postmodernism* / ed. by Victor E. Taylor, Charles E. Winquist. Routledge, London & New York, 2001. 408 p.
42. Fiedler, L. *A New Fiedler Reader*. N.Y., 1999. 588 p.
43. *Goodbye, Columbus* by Philip Roth // https://en.wikipedia.org/wiki/Goodbye,_Columbus

44. Girgus S.B. *The New Covenant: Jewish Writers and The American Idea*. Chapel Hill : University of North Carolina Press, 1984. 220 p.
45. Gitlin T. *The Sixties: Years of hope, days of rage*. N.Y.: Bantam, 1987.
46. Jones, J.P., Nance, G.A. *Philip Roth*. N.Y. : Frederick Ungar Publishing Co., 1981. 182 p.
47. *I Married a Communist* by Philip Roth. URL : https://en.wikipedia.org/wiki/I_Married_a_Communist
48. Interview with Josyane Savigneau // *Le Monde* 2. № 30. 11 Sept. 2004.
49. Kakutani, Michiko. *Confronting the Failures of a Professor Who Passes*. URL : <https://archive.nytimes.com/www.nytimes.com/library/books/050200roth-book-review.html>
50. Kakutani, Michiko. Philip Roth's 'American Pastoral'. URL : <https://www.pulitzer.org/article/michiko-kakutani-philip-roths-american-pastoral>
51. Kellogg, Carolyn. 61 essential postmodern reads: an annotated list. URL: <https://latimesblogs.latimes.com/jacketcopy/2009/07/the-mostly-complete-annotated-and-essential-postmodern-reading-list.html>
52. Masiero, Pia. *Philip Roth and the Zuckerman Books: The Making of a Storyworld*. NJ : Amherst, Cambria Press, 2011. 276 p.
53. Meyers, H. *Identity Papers: Contemporary Narratives of American Jewishness*. State University of New York Press, 2012. 248 p.
54. Moynihan S. *Passing into the Present: Contemporary American Fiction of Racial and Gender Passing*. Manchester University Press, 2010. 192 p.
55. Pinsker, S. *Jewish-American Fiction, 1917-1987*. Twayne Publishers, 1992. 167 p.
56. Pinsker S. *The Comedy that «Hoits»: An Essay on the Fiction of Philip Roth*. Columbia : University of Missouri Press, 1975. 233 p.
57. Pinsker S. *Jewish-American Literature's Lost-and-Found Department: How Philip Roth and Cynthia Ozick Reimagine Their Significant Dead* // *Modern Fiction Studies*. 1989. Vol. 35. № 2, Summer. P. 222-235.

58. Philip Roth Society [Офіційний сайт "Товариства Філіпа Рота"]. URL : <http://rothsociety.org/>
59. Philip Roth. American Pastoral. The Human Stain. The Plot against America / ed. by D. Shostak. NY : Continuum International Publishing Group, 2011. 185 p.
60. Reading Philip Roth / ed. by Asher Z. Milbauer and Donald G. Watson. NY : St. Martin's Press, 1988. xiv, 205 p.
61. Roth, Philip. An Open Letter to Wikipedia [Електронний ресурс]. Режим доступу : <https://www.newyorker.com/books/page-turner/an-open-letter-to-wikipedia>
62. Roth Ph. Counterlife. N.Y. : Vintage Books. A Division of Random House, Inc., 1996. 324 p.
63. Roth Ph. The Breast. N.Y. : Vintage Books. A Division of Random House, Inc., 1995. 89 p.
64. Roth, Philip. The Human Stain. URL : <http://flibusta.is/b/215222/read>
65. Roth, Philip. The Plot Against America. URL : <http://flibusta.is/b/231763>
66. Roth, Philip. ["Goodbye Newark: Roth Remembers His Beginnings"](#) // The New York Times. Retrieved June 13, 2018.
67. Roth, Philip. American pastoral. N.Y. : Vintage Books. A Division of Random House, Inc., 1997. 423 p.
68. Roth, Philip. Portnoy's Complaint. URL : <http://flibusta.is/b/239111/read>
69. Roth Philip. The Ghost Writer. N.Y. : Vintage Books. A Division of Random House, Inc., 1995. 180 p.
70. Roth, Philip. I Married a Communist. URL : <http://flibusta.is/b/323978/read>
71. Roth, Philip. When She Was Good. URL : <http://flibusta.is/b/323976/read>
72. Roth Ph. Zuckerman Unbound. N.Y. : Vintage Books. A Division of Random House, Inc., 1995. 225 p.
73. Sheed, Wilfrid. Pity the Poor Wasps. URL : <https://archive.nytimes.com/www.nytimes.com/books/98/10/11/specials/roth-good.html>

74. Tierney W. G. Interpreting Academic Identities: Reality and Fiction on Campus
// The Journal of Higher Education, Vol. 73, No. 1, Special Issue: The Faculty in
the New Millennium (Jan. – Feb., 2002). P. 161–172.
75. *The Ghost Writer* by Philip Roth //
https://en.wikipedia.org/wiki/The_Ghost_Writer
76. *When She Was Good* by Philip Roth //
https://en.wikipedia.org/wiki/When_She_Was_Good
77. *Zuckerman Unbound* by Philip Roth //
https://en.wikipedia.org/wiki/Zuckerman_Unbound